

نازادی روژنامه گهری، راده بریرین ، نهرکه کانمان

که ژال همه رهشید

kazhal@yahoo.com

چهند مانگی رابردوو دهورانیك بوو كه ده سه لاتداران له كوردستان (PUK، PDK) جم و جولیكى تازهیان دهست پیکرد بۆ هیرش كرد نه سهر نازادی روژنامه گهری و بهرتهسك كردنهوی مهوادی روژنامه گهری كه نهوان بیان وایه مهوادیهکی فراوانه كه روژنامه نوسان کاری تیدا نهكهن. لهم بارهیهوه تهکانیکی تازهیان د ا بۆ لی سهندنهوی مافهکانی روژنامه نووسان و پاشهکشه پیکردنیان له جۆریك له نازادی كه روژنامه گهری و روژ نامه نووسان له كوردستان خهریک بوون پیادهیان دهکردو دهستیان بۆبرد بوو. نهمانه له بابتهی گرتن و زیندانی کردنی روژنامه نووسان وه د ادگایی کردنیان و سوکایهتی پی کردنیان و داخستنی روژنامهکان و ریگه گرتن له بلاو بوئهوهیان و تهناوته دانانی دادگای ناشکرا بۆیان !!

نیرده نهوه بلیم كه نهوه تهنها کاری نهوه چهند مانگ و دهورهیهی دهسهلات داران نهبوه له هیرش كردنه سهر نازادی روژنامه گهری و نازادی راده بریرین، بهكو نهمه بهشیکه له پراکتیکی سیاسی نهوان و بهبه رده وامی خهریکی پیاده کردنی بوون، تهناوته لهم کارانه هولدانه له پیناو دریزه دان بهتتمهنی دهسهلاتهکهیان، چونکه بهبی لهم کارانه دهسهلاتی نهوان ماتای واقعی خوئی نابیت. بهلام لهم هیرشانه ناویهناو توند ترو درندانه تر دهبنهوه بهتاییهتی لهده ورانه ههساس وقهیانگرتوهکانیاندا ههروهها به پیی ههل ومهرجی سیاسی و شیواوی کوردستان كه دیسان نهوان دهگریری قهیران نهکاتهوه، له لایهکی تریش به پیی ههل و مهرج و ناستی بهرزو نزمی بزوتنهوی روژنامه گهری و هه نویستی خهباتکارانهی روژنامه نووسان لهم هیرشانه هندی کات له لایهن نهحزاب و دهسه لاتدارانهوه له پاشهکشه دادهبن و ههندی کاتیش نهوان گورزی قایمتر دهوشینن بۆ بهرگرتن به نازادی روژنامه گهری و راده بریرین.

نموونهی بهرجهستهی لهم کارانهش له چهند مانگی رابردوودا گرتن و زیندانی کردنی روژنامه نووس (مهم بورهان قانع) سهرنووسهری ههفته نامه ی (رای گشتی) و (عماد شیخانی) نووسهری کتیبی (تورکمان، کوردی تورک زمان)، ههروهها دادگایی کردنی (ناسۆس ههردی) سهرنووسهری ههفته نامه ی هاوولاتی و ۱ سال حکم دانی، جیگای یاسه لهم حوکم دانه له دادگای ناشکرا دا بهریوه دهچیت و، لهوهش خرا پتر به نامادهبونی نهقیبی سهندیکای روژنامه نووسان !!!!!! لهم ههل و مهرجدا مهسهلهی روژنامه گهری و نازادی روژنامه گهری و راده بریرین بوه باسیکی فراوان و ههمه لایهنه له نیو ریزی روژنامه نووسان و نووسهرانی کوردستاندا. زۆریک له روژنامه نووسان و نووسهران بۆ بهرگری کردن له خوئیان و له نازادی روژنامه گهری و بۆ پشتیوانی لهو هاوریانهیان که له زینداندان بوون نارهزایه تی خوئیان دهبریری به نووسیینی ووتارو نامه ی نارهزایه تی و . . . ، روژانه لهسهر لاپههری روژنامه کان و تورهکانی نهنتهرنیت چه نلین نووسین و بابته لهم بارهیهوه بلاو دهبنهوه هه لریره شهوه لیکۆلینهوهوه تهناوته بابته تی تهرجه مهکراو ووتو ویژو سمناو. . . ، لهبارهی نازادی روژ نامه گهریهوه هاتنه ناراو. که له راستیدا نهمانه هه مووی جیگای دهستخوشانه بوون تهناوته نهگهر هشاریکی نهوتۆشی نهخستبیته سهر دهسه لاتداران بۆ نالوگور لهباری عهملهیهوه، بهلام بهرای من لهباری سیاسیهوه نهوانه هه نویستی سیاسی و جدی بوون که بیگومان کاریگهری سیاسیشیان هه بوه لهسهر دهسه لاتداران، کاریگهری لهم جم وجوله و نارهزایه تیانه لهوهدا رهنگی دایهوه که سهندیکای روژنامه نووسانی جولاند لهم کیشانهدا هه رچه نده نهوکارانهی نهوان له دلسۆزی وهفاداریانهوه نهبوو بهرامبهر به روژنامه نووسان، یان بۆ پاراستنی نازادی روژنامه گهری، به لکو نهوان له ژیر فشاری روژنامه نووساندا جولان نهگینا نهوان قسه ی ناوی که چهند ریکخراویکی درووست کراوی نهحزابن بۆپتهوکرد نی پایه ی خوئیان له نیو ریزی روژنامه نووساندا بۆخزمته بهمانهوهی حکمیان که بهداخهوه له لایهن بهشیک له روژنامه نووسانهوه لهم کارهیان بۆ مهیسهر بوه. له لایهکی تر دابه زاندنی پرۆژی یاساکانی روژنامه گهری له لایهن (PUK وه لهم ههل ومهرجدا نهمهش بۆخوی کاریگهریهکی تری بزوتنهوی روژنامه گهریه له کوردستان {کوردستانی نوی، ژماره} 2947 (۲۵ ی دیسه مبهر ۲۰۰۲).

کیشه ی پهرش و بلاوی (ریکخراو نه بوون) .

وهک باس کرا نهوهی که بهریخرا له نارهزایه تی له لایهن روژنامه نووسانهوه جیگای دهستخوشانهیه بهلام کیشه که لهوهدایه که تهواوی نهو نارهزایه تیانه پهرش و بلاو بوون هه رکهس هه نویستی شخصی و تاییه تی خوئی له نویسنیکدا به بیان کرد له بلاو کراوهکاندا یان لهسهر سایتهکانی نهنترنیت که نهمهش له راستیدا ناستیکی لاوازه له نارهزایه تی ده بریرین، نهمهش سه رنه نجامی نهوه واقعه تهیه که روژتنامه نووسان خاوهنی ریکخراوی واقعی خوئیان نین بۆ دیفاع له مافهکانیان، وه لهم دهورانه نهوهشی رۆشنکردهوه که روژنامه نووسان هیچ کام لهو ریکخراوانه ی روژنامه نووسان که نیستان له کوردستان ههن بهریکخراوی واقعی خوئیان نهزانی بۆیه نهشیان توانی لهم بارهیهوه پشتیان پی بهستن. بهشیک له روژنامه نووسان نارهزایه تیان دهبریری بهلام پلاتفورمیک یان نهخشه ییکی عهملهی دیاریکراو دیار نهبوو وهه ندیکیش دیموکراسی وهک ستراتییج بیشینیار کرد بۆ بهدییهینانی نازادی رهها بۆ روژنامه گهری (مهرویوان ووریا قانع، هاوولاتی ژماره (96، 97، 98) ی

تر به دیدگای ناسیونالیزمهوه دروانه نازادی رۆژنامهگهری و . . به لام له راستیدا نهوهی جیگای نیگهرانی منه وهک کەسیکی مارکیست ئەم نیوهدا نهوهبوو که جیگه و نه خشی نارهزایهتی نووسهرانی مارکیست و سوۆسیالست دیار نه بوو لهم کیشمه کیشهدا، که له راستیدا دهبوونهوان واته سوۆسیالستهکان فراوانترین جیگایان بگرتایه لهو نارهزایهتیانهدا بهههه شکل و شیوازیکی بوه. میژوی هیرشی ناسیونالیزم و مهزهب به تاییهتی له دهیهی نهوهدهکاندا بۆسه نازادی رادهبرین و رۆژنامه نووسان وه به تاییهتی بۆسه مارکیست و کۆمونیستیهکان میژووویهکی تال و خویناویه، ههرله داخستنس رۆژنامهکان و فتوای نووسهران و ههول دان بۆ بهرتهسک کردنهوهی بواری رۆژنامه نووسی به جۆرهها شیواز به تاییهتی له بواری نهدهبیاتی کریکاری و مارکیسیدا وههروهها تهقاندنهوهی کتیبخانه مارکیسهکان و ریگه گرتن له بلاو بونهوهی رۆژنامهکان و . . بهم شیوهیه هیرش بۆسه نووسهران و رۆژنامه نووسانی مارکیست فراوانترین هیرش بوه له مەیدانهداو له مەهوریهدا .

مارکیستیهکان له تهواوی سهردهمهکانی خهباتیاندان ئه وهکسه شۆرشگیرانه بوون که به وه ناسراون زۆرتین کاری فکری و ئایدۆلۆژی و رۆژنامه و رۆژنامهگهريان به کار هیناوه له خهباتیاندان ههر له بهکار هینانی نوین و بلاو کراوهی جۆراجوهر، نهدهبیات و کتیب و ئیکۆلینه وه و سمنارو . . . تانیستاش زۆریهی کاری بزوتنهوهی کۆمۆنستی له کوردستاندا له بواری بلاوکراوه و رۆژنامهکاندا خۆی بینیوهته وه وهک له مەیدانی پراکتیک، بۆیه به داخه وه که دهبوو ریزی رۆژنامه نووسان و نووسهرانی مارکیست جیگای بهرچاویان هه بویه لهو نارهزایهتیانهدا و له وهستانه وه له بهرامبهه به سههکوتی نازادی رۆژنامهگهريدا. کهم نین نهو رۆژنامه نووس و نه دی و نووسهرانهی دهگری کیشهی یاسایی کران له بلاو کردنهوهی نوین و رۆژنامهکانیاندان، کهم نین نهوانهی ههولی تیرۆرکردنیان درا و ههندی که لهوانهش تیرۆر کران، تیرۆری نووسهر و رۆژنامه نووسی مارکیست (ئێسی شمیدت) که رۆژنامه نووسی ئهلمانی بوو نهو دهوهیه له کوردستان کاری نهکرد، نه مانه کارساتی خویناوی و مهینه تبار بوون له م بارهیهوه.

نهبی چی بکهین ؟ نه رهکهکانمان .

۱- نازادی رۆژنامهگهری و نازادی رادهبرین یهکیکه له خهسلته و سیماکانی کۆمه لگایهکی مهدهنی و مۆدیرن، له کوردستاندا له م چهند سالهی دوای دهسلاتی رژی می به عس و رۆژنامه نووسان ههولیکی جدی و بی وینهیان دا له پیناو به فراوانکردنی مهودای رۆژنامهگهريدا، چهندین جۆری پهرتوک و بلاوکراوه و رۆژنامه نووس هاتنه مهیدان، له گه له نهو هه موو بیرۆکراسیهت و ریگریانه وه که له لایهن دامو ده زگانانی دهسلاتدارانه وه بۆ رۆژنامهگهري دانراوه نه مان ته هه مۆلی زۆریانکرد و تصحیهی زۆریاندا و له پیناوه دا ماندو نه ناس بوون . نه مه له کاتیکدا نازادی رۆژنامهگهري به بهردهوامی له بهردهم هیرشی درندانهی دهسلاتداراندا بوو . بۆیه بهرای من ئه م زهمینهیه که به خوین و تصحیهی هاوچینهکانمان به دهست هاتوه دهبی به هه موو لایهک بیپاریزین و له هه ولی به ره م پیش بردنیدا بین .

۲- وهکو پیشتر باسکرا په رش و بلاوی و نه بونی ریکخراویکی واقعی نووسهران و رۆژنامه نووسان کیشهیهکی سه رهکیه له م مهیدانهدا . پشینار کردنی دامه زاناندنی ریکخراویکی راسته قینهی رۆژنامه نووسان به بهرزکردنه وهی دروشمی نازادی رادهبرین ههنگاویکی زۆر جدی یه بۆ روویه روویونه وهی سههکوتی نازادی رۆژنامهگهري، وه له گه له نه مه شدا رت کردنه وهی نهو ریکخراوانهی رۆژنامه نووسان که نیستا ههن له کوردستان، به سه هیر کردنی نهو راجرده وهی نهو ریکخراوانه به سه هیران بردوه له بی هه نویستی له بهرامبهه ریگه گرتن له نازادی رۆژنامه گهري و له بهرامبهه سوکایه تی کردن به رۆژنامه نووسان، نه اوان ههر کاریکیان له م بارهیه وه کردبی زۆر رۆتین بووه له دوا ههنگاوییدا به حصوری نه قییی سه ندیکار رۆژنامه نووسان دادگایی کران . بۆیه بیویسته له لایهن تهواوی رۆژنامه نووسان نازادیخاوه وه پلاتفۆرمیک هه مه لایه نه پشینار بکیرت له سه ره بنه مای پاراستنی نازادی رۆژنامهگهري و راده برین و پاراستنی مافهکانی رۆژنامه نووسان ههروهها نهو پرۆژهیهی که (PUK پشیناری کردوه ئیکۆلینه وهی له سه ره بکیرت و رت کریته وه . هه له به ته بیگومانین له وهی که هیچ کات (PUK) پرۆژهیهک به قازانجی رۆژنامه نووسان و له پیناو نازادی رۆژنامه گهريدا پشینار ناکت بۆیه خه تمهن نهبی رت کریته وه .

۳- په ره پیدانی رۆژنامهگهري و پهیره وهی کردنی سوونه تی مۆدیرن و پیشه کوتن خوازاته له کاری رۆژنامه گهريدا و به کارهینانی بنه مایهکی مهدهنی له بردنه پیشه وهی دا . خۆپاراستن له بهکارهینانی نه م مهیدانه بۆ مملانیی تاییهت و شه خصی و بهکارهینانی شیوازی ناشارستانی و سوکایه تی و ته شه هیر، من ئیره دا نه مه ویت نه وه بلیم که وایه نیمه دیفاع له نازادی راده برین و رۆژنامهگهري ده کهین، به لام دیفاع له نازادی به مانای نازادی به بنه ما ئینسانیهکانییه وه نهک به هه موو مانایه کی مجرده وه، ناکریت به ناوی نازادی رۆژنامهگهريیه وه دیفاع له هه موو جۆره ده برینیکی له ته شه هیر، سوکایه تی، کاری هه له به ستراو . . . کاری هاندان له پیناو تیرۆر، توقاندن . . . بکهین .

۴- کردنه وهی دهوهری فیکری و راهینانی رۆژنامهگهري به شیوهیه کی فراوان بۆ رۆژنامه نووسان و نهو که سانهی دهیان ه ویت له بواری رۆژنامه نووسی دا کاربکهن تا رۆژنامه نووسان به نه ریت و پایهکانی کاری رۆژنامهگهري ناشنا بین و به پئی یاسا مودیرنهکانی رۆژنامه گهري به ریوه بچن .

رۆژنامه نووس چۆن دهتاویت نازاد بیت له کارهکهیدا ؟

نازادی سیاسی و رادهبرین سه رهکی ترین بنه مایه کن بۆ نازادی له کاری رۆژنامهگهريدا، نه مه ش ههول و خهباتیکی سیاسی قول و هه مه له لایه نه ی بیویسته ، نووسهران و رۆژنامه نووسانیش به پئی تیروانین و ئایدیای سیاسیان رهنگه هه ریبه که جیزیکیان مه که بیکی فکری به بنه مای دهسته بهرکردنی نازادی رۆژنامهگهري سه هیر بکات . نازادی راده برین و نازادی سیاسی مانایه کی قول و فراوانی هه یه، نه م تعبیره ته نه ها ناکاته نازادی بۆ گرۆپ و نه حزابی سیاسی یان که سایه تی سیاسی سه ره به مه که بیکی فکری دیاری کراو، به لکو ده بیت نازادی موته لق بیت له بواری ده برینی فکرو بۆچووندا، نازاد له بهرژه وهنیدییه جیزی و فیرقه یییهکان، نیمه نه زانین کوردستان به حوکمی هه ل و مه رجی سیاسییه که ی کۆمه لگایه کی سیاسی و جیزییه، بۆیه ش زۆر که من نهو نووسهر و رۆژنامه نووسانه کی که نه ندای جیزیکی یان گروهیکی سیاسی نه بن، نه حزابی موجود له کوردستان تا نیستا به هۆی بهرژه وهنندی جیزی و فیرقه یییهکانه وه

نه‌یان توانیوه‌ی تعبیر له‌ نازادی واقعی رۆژنامه‌گه‌ری بکه‌ن و بیاده‌ی بکه‌ن، وه‌ نه‌یان توانیوه‌ ریگه‌ بده‌ن به‌ نووسه‌ران و رۆژنامه‌نووسانیان نازادی ره‌ها له‌ مه‌یدانی رۆژنامه‌گه‌ری‌دا بیاده‌ بکه‌ن، هه‌ر بۆیه‌ دیسان رۆژنامه‌نووسان له‌ده‌روونی نه‌حزاییش دا ده‌رگه‌ری کیشه‌ ده‌بنه‌وه‌.

به‌لام نه‌وه‌ی ده‌توانی رۆژنامه‌نووسان له‌سه‌ری هه‌ورابن به‌جیاوازی هه‌رمه‌بیلیکی سیاسیانه‌وه‌ له‌فراوانکردنی کاری رۆژنامه‌گه‌ری و به‌ده‌ست هیئانی نازادی فراوانتر له‌و مه‌یدانه‌دا، بۆنمونه‌ کارکردن و به‌ده‌ست هیئانی بودجه‌ بۆ رۆژنامه‌نووسان و دابین کردنی ئیمکاناتی مالی و فه‌راهه‌م کردنی پیدایه‌ستیه‌کانی وه‌ک چاپخانه‌و رادیۆ، تۆره‌کانی نه‌تته‌رنیت، ده‌ست راگه‌یشتنی ته‌واو به‌ میدیا جیهانیه‌کان و هه‌واله‌کان... ، وه‌ه‌نگاکانی تری راگه‌یاندن. له‌مباریه‌وه‌ سه‌یرکه‌ن له‌کوردستان ریزیکی فراوان له‌نووسه‌رانی به‌تواناو خاوه‌ن خه‌یره‌و لیاقه‌ت هه‌ن، به‌لام زۆری کلفه‌ی تیچونی ده‌رچونی رۆژنامه‌و گۆفاره‌کان ده‌ستی نه‌وانی به‌ستوه‌ له‌به‌کاره‌یانی خه‌ره‌و تواناییاندا له‌مه‌یدانه‌دا. هه‌لبه‌ته‌ فه‌راهه‌م نه‌کردنی ئه‌م پهیوستیانه‌ له‌لایه‌ن ده‌سه‌لات دارانه‌وه‌ عمه‌د یه‌و نه‌وان تابتوانن لیبی که‌م نه‌که‌ نه‌وه‌ نه‌وان نه‌ک ئه‌م پیدایه‌ستیانه‌ فه‌راهه‌م ناکه‌ن به‌نکو به‌جۆریک ناره‌حه‌تیان کردوه‌ که‌ ته‌نها بۆ وه‌رگرتنی روخسه‌تی یاسایی بۆ رۆژنامه‌که‌ت ده‌بی به‌ پرۆسه‌یه‌کی نه‌وه‌یه‌ری بیرۆکراسی و ناره‌حه‌تدا برۆیت تا وه‌ری نه‌گریت.

5- فه‌راهه‌م کردنی زه‌مینه‌ی ده‌ست راگه‌یشتنی ته‌واو به‌سه‌رچاوه‌کانی هه‌وال و بلاوکردنه‌وه‌ی راست و دروستی هه‌واله‌کان له‌لایه‌ن نه‌حزاب و ده‌سه‌لاتدارانه‌وه‌ تاوه‌کو رۆژنامه‌نووسان بتوانن له‌سه‌ر بنه‌مای راستی نه‌وه‌ هه‌والانه‌ بۆچونی خۆیان بده‌ن، هه‌ر بۆیه‌ ده‌سه‌لات داران ناتوانن رۆژنامه‌نووسان تاوانبار بکه‌ن و چه‌قی سوکایه‌تی و زیندانی کردنیان نیه‌ به‌و شیوه‌یه‌ی که‌ ئیستا به‌ریوه‌ نه‌چیت له‌کاتیکیدا رۆژنامه‌نووسان چه‌ندین ریگه‌ی سه‌خت نه‌گرنه‌ به‌ر بۆ به‌شویندا چونی هه‌وال و سه‌رچاوه‌ی روداوه‌کان، بۆیه‌ ده‌سه‌لات داران نه‌گه‌ر نه‌یانده‌وی نه‌وه‌ هه‌وال و بۆچونانه‌ی له‌ رۆژنامه‌کاندا به‌هه‌له‌ هاتون راست که‌نه‌وه‌ و له‌به‌رامبه‌ریدا سزای رۆژنامه‌نووسان بده‌ن، ده‌بی پێش وه‌خت له‌هه‌ولی راست کردنه‌وه‌ی خۆیاندا بن و خۆیان راپۆرت وه‌ه‌والی راست و دروست و ناشکرا بده‌ن، ریگه‌ نه‌گرن له‌گه‌یشتنی هه‌واله‌ جیهانی و ناوخۆیه‌کان تا رۆژنامه‌نووسان نه‌که‌ونه‌ نه‌وه‌ هه‌لاله‌وه‌، هه‌لبه‌ته‌ ئه‌م کاره‌ش بۆ نه‌وه‌ جۆره‌ له‌ سیستم و ده‌سه‌لات ممه‌کن نیه‌ بۆیه‌ ئه‌م کیشه‌ کیشه‌ هه‌ر به‌رده‌وام ده‌بییت و باشتترین کاریک بۆ رۆژنامه‌نووسان داسه‌پاندنی پلاتفۆرمی داواکاری و مافه‌کانی رۆژنامه‌نووسان و پرۆژه‌ی واقعی رۆژنامه‌گه‌ریه‌ به‌سه‌ر ده‌سه‌لاتداراندا.

تیببیلی

له‌راستیدا من تانه‌وه‌ کاته‌ی له‌تایپکردنی ئه‌م بابته‌ته‌ ته‌واو بووم هیشتا نه‌وه‌ پرۆژه‌ رۆژنامه‌گه‌ریه‌ی یه‌کیته‌ی نووسه‌رانی کوردستان که‌ له‌ کوردستانی نوی دا بلاو بۆته‌وه‌ ته‌نها وه‌ک سه‌ردییر بینیبوووم به‌لام پاش نه‌وه‌ هیشتا من بابته‌ته‌که‌م نه‌ناردبوو بۆ کوردستا نیت ده‌قی پرۆژه‌که‌م بیینی. سه‌ره‌تا هه‌لویستیکم کرد له‌بلاو کردنه‌وه‌ی بابته‌ته‌که‌م به‌لام پاش نه‌وه‌ی چاوم خشاندا به‌ پرۆژه‌که‌دا دیسان بریارمدا بابته‌ته‌که‌ وه‌ک خۆی بنیرم بۆ بلاو بونه‌وه‌و هیوادارم له‌داهاوتودا بتوانم له‌سه‌ر به‌نده‌کانی نه‌وه‌ پرۆژه‌یه‌ بنووسم.

٢٠٠٣/١/٣